

Idee en opgave van Europa:

Het verzorgen van talen en cultuur in het geestesleven,

De overwinning van het nationale bewustzijn in het rechtsleven,

Het in praktijk brengen van bovennationale solidariteit in het economisch leven.

Tijdens dit seminar willen we de idee en opgave van Europa behandelen. Ik zal kleine impulsreferaten geven als basis voor het gesprek. De volgende vragen en thema's kunnen aan de orde komen:

1. Wat houdt het zogenaamde zelfbeschikkingsrecht van volkeren in, waar komt het vandaan en waartoe heeft het geleid?
2. Hoe begon na de tweede wereldoorlog het proces van eenwording van Europa (trefwoorden: 'Europese Gemeenschap voor kolen en staal' en 'Hoge autoriteit'), en waar staan we tegenwoordig met de Europese Unie?
3. Hoe beoordelen we de proxy-oorlog (noot 1) tussen de Russische federatie en de Verenigde Staten in het oosten van Europa in de Oekraïne? (enkele gedachten hierover in noot 2)
4. Zwitserland als voorbeeld voor een supranationaal Europa (noot 3)
5. Een blik op de geestelijke opgaven en missies van de volkeren van Europa met behulp van de antroposofie: de volkeren van Europa hebben zich op verschillende tijdstippen tot nationale eenheden gevormd. Aan het begin van dergelijke processen stonden altijd geestelijke opgaven of missies.
6. Hoe komen we tot een supranationaal recht in Europa? Dat is volgens mij de belangrijkste vraag voor de toekomst van Europa.

Voor de voorbereiding, Heidjer Reetz

1. Hoe onmenselijk en op geen enkele wijze nog in de tijd passend oorlogen tegenwoordig zijn, zou ik met een citaat uit een notitieboekje van Ita Wegman willen illustreren, dat van Pasen 1940 dateert: „....Blijft u zo neutraal mogelijk - niet uit gemakzucht, maar uit liefde voor de mensheid. Dit zal resulteren in iets dat zich verzet tegen de oorlog, hem verzwakt en degenen ondersteunt die de oorlog als zinloos beschouwen. Degenen die in de ware zin van het woord neutraal zijn, zullen een gemeenschap vormen die de geest als wapen heeft en die zich verenigt met de doden, wier zielen werden verzwakt en die Michael naar de bovenzinnelijke werelden leidt. De tijdperken van oorlogen zijn voorbij - moeten voorbij zijn. Moderne oorlogen zijn alleen nog maar ordinaire moordacties. De strijd van de geest is de enige die moet worden uitgevochten - geest tegen niet-geest, opdat de levende Christus in de wereld kan binnentreden, niet alleen in de harten van mensen, maar ook als het hart van de aarde en van de kosmos.“

2. Europa staat sinds de uitbraak van de oorlog in Oekraïne en de verkiezing van Donald Trump nog gevaarlijker in het spanningsveld van oost en west dan ten tijde van de koude oorlog. Het oosten wordt tegenwoordig met Rusland en China geïdentificeerd. Achter Rusland staat China, maar ook staten als Iran. Europese machtspolitici geven, vanuit hun nationaal-politieke gezichtspunten, Rusland de schuld van de oorlog in Oekraïne. Zij zijn van mening dat Rusland geen invloed mag hebben op de vraag welk land lid van de NAVO mag worden. Deze politici, in het bijzonder in Engeland en Frankrijk, maar ook in bijna alle andere Europese staten, hameren op het belang van militaire kracht, wapenleveranties en economische sancties. Rusland vindt dat opname van Oekraïne in de NAVO haar veiligheid zozeer in gevaar zou hebben gebracht, dat haar geen andere keus overbleef dan deze oorlog te beginnen, teneinde dat te voorkomen: “Geen NAVO-raketten op 750 km van Moskou”. De Russische regering beroept zich daarbij op de principes van internationale samenwerking, zoals die in de

statuten van de Verenigde Naties (1970), de verklaring van Helsinki (1975), de declaratie van Manilla (1982), het Charta voor de Europese veiligheid (1999) en de overeenkomst tussen de Russische federatie en de Navo (1996) geformuleerd zijn. Wij willen een vrijlatend meningsbeeld vormen. Elke deelnemer kan zijn mening uiten en laten staan.

3 In Zwitserland leven sedert 1884 drie naties (Italianen, Fransen en Duitsers) in een staat met een federale wetgeving vreedzaam samen. Onder **federalisme** (van het latijnse foedus: bond of bondgenootschap) wordt een organisatieprincipe verstaan, waarbij de afzonderlijke leden (de lidstaten) over een zekere mate van zelfstandigheid beschikken en tegelijk een overkoepelende eenheid vormen. Wat kan Zwitserland voor Europa betekenen?
